

اجتماعیات مجموعہ سی

ص ۳ : ۳

۱۳۳۳ حریران

۱ : ۱

ملت نه در؟

ملت کله سنک معناسنی تعیین ایچون، اولاً بو کله یی مقارنلری اولان عرق، قوم، امت، خلق، دولت کله لرندن تمیز ایتک لازمدر.

(عرق (race) کله سی، اساساً فن مواشییه عائد بیولوژیک برکله درکه تشریحی انموذجلری کوسترر : آت نوعنده عرب عرق، بحار عرق، انگلیز عرقی کبی .

بالاخره، بو کله، انسانلرده کی تشریحی انموذجلرده تشمیل ایدیلرک، بوندن بشریات علمی دوغمشدر. اوروپاده طویل الرأس قومرال طویل الرأس اسمر، عریض الرأس آدلریله اوچ تشریحی انموذج کورلشدر. مع مافیه، هیچ برجعت بوتون فردلریله بوانموذجلردن برینه منسوب دکلدر. بر قومک داخلنده بواوچ انموذجه منسوب فردلر بولوندی کبی، حتی بر طائله نك اولادی آراسنده بواوچ عرقه منسوب فردلر کورونمکده در. بناءً علیه، اجتماعی بر زمرة اولان ملتک، تشریحی بر انموذج اولان عرق ایله ضروری بر مناسیتی یوقدر.

(قوم (éthne) کله سی، عرق کله سیله اک زیاده قاریشدریلان بر تعبیردر. بر زمانلر، فرانسز جهده، بزم (عرق) دییه جکمز موقعده ethnique صفقی قوللانیلردی. حالا بوکون، انگلیزلر قومیات علمیه بشریات علمی بری برینه قاریشدریمقدمه درلر.

فرانسزلر بر مدتدنبری اتنوگرافی ایله آنتروپولوژی بی بری برندن آیردیلر.

(دولابوژ) (éthne) یاخود (éthnie) کله سی میدان آهرق بوموقعده (race) کله سنک قوللانیلمه مه سی تکلیف ایتدی. و آرتق عرقی موقعنده (raciale) وقومی مقامنده ethnique صفقلری قوللانیلمقدمه در. قوم، لسانده و تعامللرده مشترک اولان بر زمرة دیمکدر. عرب قومی، تورک قومی، آلمان قومی، صرب قومی کبی. لسانجه بری برینه اقربا اولان قوملرک مجموعه غلط اوله رق عرق دینله جکنه، قومی طائله famille ethnique دیمک دها دوغرو اولور. مثلاً اقوام سامیه ایندو اوروپه ن اقوامی، اورالو التای قوملری برر طائله قومیه دن عبارتدر.

امت ، کلهسی صورت استعماله نظراً *église* مقابلدر . اجتماعیا تحیلر لسانند . فقهی
وین الملل بر دینه منسوب فردلرک مجموعنه (*église*) دینیلور . بزوموقعه (امت)
کلهسی قوللانه بیلیرز . محمد امتی ، عیسی امتی ، موسی امتی تعبیرلری اولدینی کبی اسلام
امتی ، امت اجابت ، امت دعوت کبی تعبیرلرده واردر .

قوملر قرابت علاقسیله داها بویوک زمهره لرده برلشدکری کبی امتلرده داها بویوک
برزمرهیه داخل اوله بیایرلر مثلاً اسلام ، خریستیان و موسوی امتلری قرآن اصطلاحنجه
ابراهیمی دینلر زمهره سنه داخلدر .

(خلق) *peuple* کلهسی بعضاً قوم معناسنده ، بعضاً بردولتک تبعهسی معناسنده ،
بعضاً ملت معناسنده مستعمل بر تعبیردر . بویکلهیه ، علمی بر موقع و یرمک ایچون ،
بونیده (کزیده لر *élite*) ک خارجنده اولان ملت قسمنه تخصیص ایتمک موافق اولور .
وبوصورتده (فولکلور) . مقابل اوله رق (خلیقات) کلهسی قوللانه بیلیرز .

(دولت *état*) کندینه مخصوص بر حکومت ، براراضیه و بر اهالییه *population*
مالک اولان زمهره دیمکدر . دولتری قومی *ethnique* سلطانی *impérial* و ملی *national*
اوله رق اوچه آیره بیلیرز . مثلاً امویه دولتی قومی بردولت ایدی . چونکه بودورده ،
دولت تشکیلاتی اسلامیتک امت اساسنه رغماً ، قوم اساسنه استناد ایتمشدی . اهالی عرب ،
موالی و اهل ذمت ناملریله اوچ قاسته آیرلشدی . عرب اولیان مسلمانلره موالی =
آزادیلر دینلردی که بونلر برچوق حقوقدن محروم ایدیلر . اهل ذمت ایسه غیر مسلملر
اولوب حقوقاً ک دون بر موقعه بولونیورلردی . مع مافیه خریستیان اولان بعضی عرب
قیله لری حضرت عمر زماننده بیله اهل ذمت صیره سنه قونولماشدی عباسیه دولتی سلطانی
بردولت ایدی . چونکه بودولت موالی نک یاردیمیه تشکل ایتدیکی کبی بوزمانده شعوبیه
نامیله - اقوامک قومیت اعتباریه مساواتی ادعا ایدن سیاسی بر مذهب انتشار ایتمشدی .
مأمون زماننده شعوبیلر عربچیلره بوس بونون غلبه چالدیلر ؛ بناءً علیه عربلرایله عرب
اولیان مسلمانلر تمامیله مساوی اولدیلر . وبوصورتیه عباسیه دولتی امت اساسنه مستند
برایمپراطورلق شکلنی آلدی . اهل ذمتک مسلمانلره قانوناً مساوی اولسی ایسه کلخاته خطیه
وقوعه کلدی . بو آندن اعتباراً عثمانلی دولتی حقوقی مساواته مالک برایمپراطورلق اولدی .
ملی دولته کلنجه ، بو ، ایمپراطورلقلرک انحلالیه باشلار . اوروپاده روما و جرمان

ایمپراطور قارینک انحلال شدن سوکرا ملی دولتر تشکله باشلادی . فقط بوکون آلمانیا دن باشقه تمامیه ملی بر دول کوستریه من . دیگر دولتر ملی دولت ایله سلطنتک مختلط شکللر در . مثلاً انگلتره دولتی بویوک بریتانیا ده ملی بر دولتر ، فقط ایرلندا ایله مستعمراتده سلطانلق اجرا ایتکده در . فرانسه دولتی آنا وطنده ملی دولتر ، مستعمراتده بر سلطنت مایهتده در . فرانسه ده ملی دولتی تشکیل ایدنلره (وطنداش) دنیلیر ، مستعمرات اهالیسه ایسه فرانسه ملنتک تبعه سی نظریه باقیلیر . بوغاریه ده اوستریا و روسیه کی سلطنتلرک (ملی دولتر قونفدراسیونی) حاله کچمکه میل ایتدیکی کورولور . بو احواله نظراً دولترک استقبالی ملی دولته دوغرو کینمک صورتده بجلی ایدیور . (ملت Nation) شخصیتی اوزون مدت غائب ایتدکن سوکرا تکرار احیایه جایشان بر قوم دیمکدر .

قومک منتهای کالی قومی بر دینه ، قومی بر دولته ، قومی بر مدنیته مالک اولمقده در . فقط اکثر قوملر قومی شخصیتک بواج عنصرینی تمامیه حصوله کتیرمکدن اوزاق قالمشلدور . سیاسة بعض قوملر غیرتله حالده ، بعضلری ده مدینه لر شکندده یا شامشلدور . بونلرک دینلری و مدنیته لر ده بعضاً سیاسی زمره لرینه انحصار ایتش ، بعضاده قومک بوتون ساحه سه انتشار ایدمیشلدور . فقط ، قوم اعتباریه ، هم سیاسی ، هم مدنی ، و حقه مالک اولان قوملرک اندردر . مع نافی ، بوتون قوملرک بجلی بر صورتده بوغاریه دوغرو حرکت ایتکده اولدینی کورولور . هر قومک بوطبیعی تکاملی اجرا ایتمه سه سبب ، جغرافی عامللر اولدینی کی بالخاصه اویج اجتماعی عاملده مهم سیلردنر . بو عامللر ، مشترک بر دولته ، مشترک بر دینک ، مشترک بر مدنیته بر قومی دائرة استیلاسه آلماسی در . مشترک دولته سلطنت اولدینی و سلطنتک قومی دولته ملی دولتن فرقلرینی کوردک .

مشترک دینلر امت دینلریدر ، خریستیانلق ، اسلامیت و بودیزم امت دینلرندن معدوددر . چونکه بودینلرک احکامی هم منظم بر فقه شکندده مدونددر ، هم ده متعدد قوملر منسوب بر جوق زمره لری دائره سه آلمشدر .

قومی دینلر هم فقه صورتده مدون دکدر ، هم ده یالکز بر قومه یا خود اوتک بر شعبه سه مخصوصدر . مشترک مدنیته لرده متعدد قوملری نفوذی آلتنه آلان مدنیته لر در .

قومی مدنیت یالکز بر قوم مخصوص اولان مدنیتدر که کاشانی و انسانی او قومدن عبارت اوله رق کورور .

بر قومک ، خصوصی شخصیتی غائب ایتمه سی بواج مشترک حیاتک تأثیرینه دوچار اوله سندن نشئت ایدر . قومی شخصیتک زوالنی ناصل اکلایه بیلیرز ؟ بو خصوصده بزه الک ای رهبر اوله جق عنصر ، لساندر . بر قوم لسانی بواج عامک تأثیری آلتنده غائب ایتمه باشلادینی آندن اعتباراً شخصیتی ده غائب ایتمه باشلامش دیمکدر .

قومی شخصیتک زوالنی بزه قومی لسانک غیبتی کوستردیکی کبی عصرلردن صوکر او قومک یکیدن کندی کندی ادراک ایدرک بر ملت صورتنده میدانه چیقمه سنی ده بزه کوسترن لساندر . چونکه ، ملت ، کرک مشترک بردولتک ، کرک مشترک بر دین ایله مدنیتک تأثیرلردن قورتوله رق شخصیتی یکیدن احیایه باشلادینی زمان ایشه ابتدا لسانی احیا ایتمه باشلار . او حالده ، بزبوراده ، ابتدا بواج مشترککک تأثیریه قومی لسانرک ناصل غائب اولدیغنی صوکرده ملی لسانرک ناصل دیریلدیکی آرامه لی بز

بر قومک شخصیتی غائب ایتمه سته ضیاع ملیت Dénationalisation دینلر .

دینک ، دولتک و مدنیتک مشترک اوله سی ایکی قومدن برینک دیکرینه تمثالی تسهیل ایدر ، فقط هانکی قومک تمثیل ، هانکی قومک تمثیل ایدر جکفی تعیین ایتمز . یالکز شوقدر دییه بیلیرز که شخصیتی قوتلی اولان قوم ، شخصیتی ضعیف اولان قومی تمثیل ایدر . فقط ، بوشخصیت ، یالکز دینی ، سیاسی ، مدنی حاکمیتلرده تجلی ایتمز . مثلاً رومالیر شرقده یونانیلر حاکم اولدقلری حالده ، یونانیلشدیلر . بو ، احتمال که یونانیلرک مدنی فائیتلرینک نتیجه سیدی . حال بوکه موزیادالمساجیاده کی رومالیر ، فاتح اسلامده مدنی فائق اولدقلری حالده سیاسی نفوذک تأثیریه اسلاملاشدیلر . بالاخره موزیانی استیلا ایدن یونان تورکلری اسکی دینلرینی ترک ایدرک اسلاملرک مه تودو کیریل سیستمده کی خرسیتیانلغنی قبول ایدنجه اسلاملاشدیلر .

(۱۸) جنکیز خانک مغوللری تورک - اسلام طائفه تورکلرک مدنیتی و دینی قبول ایدنجه تورکلشدیلر .

(۱۹) رومالیر دولت ، دین و مدنیتلرینک نفوذیه غولوالره واسپانیوللره لسانلرینی قبول ایتدردیلر . عربلر سوریه لیلرله مصر لیلری عربلاشدیردیلر ، حال بوکه ایرانده ساسانی

مدینتک تاثیریلہ عجملشدیلر . فرانسی فح ایدن فراقلر اورادہ کی لاینبجہ قبول
ایتدیلر . روسیہ فی فح ایدن وارہ کلر روسلاشدیلر ، نورماندلر فرانسدہ فرانسلزلاشدقلری
کی جنوبی ایتالیادہ ایتالیانلاشدیلر ، فاتح آلمانلر ایسہ لسانلریخ بالطیق اسلاولرینہ ،
فاتح اسپانیوللر لسانلریخ مکسیقاللرلہ پرولیلرہ قبول ایتدیردیلر . لونغوباردلر ایتالیانی
فتح ایتدکدن سوکرا اورادہ ایتالیانلاشدیلر .

فاتح تورکلر ہندستاندہ ، مصردہ ، شمالی آفریقادہ رلی اہالیہ تمثیل ایتدیلر .
برابر یاشایان یکی قومدن برینک دیکرینہ تمثیل ایتمہ مہسی یادینک یاخود مدینتک آیری
اولسنک برقیجہ سیدر . خلافت عباسیہ دہ و عثمانی دولتندہ غیر مسلملرک تمثیل ایتمہ مہسی
دین اختلافدن نشئت ایتمشدر .

ایرلاندالیرک انکیزلشمہ لرینہ مانع ، قاتولیک اولملریدر . ترانسیلوانیانک رومہن
زادکانی قاتولیک دینی قبول ایتدکلری ایچون درحال ہجارلاشدیلر ، حال بوکہ اورتودوقس
دینی محافظہ ایدن خلق قاتولیک ہجارلرک ہر تورلو تمثیل غیرتلیرینہ رغماً رومن قالدیلر .
لہیلر قاتولیک اولدقلری ایچون اورتودوقس روسیہ نک تمثیل تشبثلرینہ رغماً ملیتلیری
محافظہ ایتدیلر . دیاربکر ولایتدہ ترکان ، قرہ کچی ، خلجان کی تورک عشرتلی سنی اولدقلری
ایچون کردلشمدکی حالہ قزلباش اولان تورکمنلر کردلشمکدن مصون قالدیلر .

تورکلر ، اسلامی قبولدن مقدم چیندہ و اوروپادہ چینلششمک و اوروپایلاشمق
تہلکسنہ برچوق دفعہلر دوچار اولدیلر . اسلامی قبولدن سوکرا بوساحہلردہ ملیتلیری
تمثیلدن مصون قالدی . فقط ، بو کرمدہ اسلام قوملی آراسندہ تمثیل تہلکسنہ معروض
اولدیلر . نظام الملک سیاستنامہ سی ایرانیشلمش تورکلرہ (تورک) دیدیکی حالہ ، ایران مدینتی
قبول ایتمہ مش ، اسکی مدینتی محافظہ ایتمش اولان ترکلرہ (ترکمن) نامنی ویریور .
تورکمنلر مدینتلیرینک مہینتی سایہ سندہ ایراندہ عجملشمکدن مصون قالدیلر . فقط کردستاندہ
کردلشمک تہلکسنہ معروض اولدیلر .

مدینتک بر عاملی دہ شہرلردہ . کردستاندہ شہرلرک اہالیسی تورک اولدینی ایچون
کردلر شہرلردہ یرلشنجہ درحال تورککشیرلر . ہرستاندہ ایسہ شہرلر عرب اہالی ایلہ
مسکون اولدینی ایچون تورک ، کرد وسائرہ اورالردہ ہربلاشیرلر .

قوملرک شخصیتلری لسانلریلہ برابر فاصل غائب ایتدکلری کوردک . بعض قوملر

دیگر خلقلر ایله قطعی بر صورتده ذوبان ایتدکری ایچون آرتق هیچ بر صورتده بعث بعد الموت مظهر اوله مازلر . مثلا غولوالر لاتینلرله و فراتقلرله تمامیه قایناشدقلری ایچون آرتق فرانسه ده ، غولوا لساننک و ملیتنک دیرلمه سنه امکان یوقدر . فقط ، برچوق قوملر شخصیتلری و لسانلری غائب ایتدکدن سوکرا تکرار دیرلمشلدور . و بو دیرلمه ده ایلك حرکت لسانک یکیدن جانلانمه سیله باشلامشدر . مثلا آوستریا ده کی چهلیر آلمانلق ایچنده تمثیل ایتدکری حالده بر دنییه ملی برجریانک دوغمه سیله برچه انتباهی باشلادی . چه لسانی و ادبیاتی یکیدن دوغهرق چه ملیتی بعث بعد الموت مظهر اولدی . انکلتیره ده ده ایرلاندا لیلر عینی انتباهی کوستر دیلر . روسیه ده او قرانیسالیلر ده بو حرکتک بر مثالیدر . تورکیا ده قره مان روملری و برچوق ارمنیلر تمامیه ترکشمش ایکن یکیدن اسکی لسانلری اوکرمکک موفق اولدیلر .

بعض قوملر ده تمثیل ، یالکزر رسمی و ادبی لسان ساحه سنده وقوع بولدیغندن بونلرده کی جانلانمه داها قولایدور . مثلا آناطولی سلجوقیلرینک دیوان لسانی فارسی ایکن بر دفعه حکومتی اله کچیرن قره مانلی محمد بکک امریله تورکجه یه تحول ایتمشدر . بحارستانده ، بحار لسانی یازیلیوردی . بوتون دینی و رسمی معامله لر لاتین لسانی ایله اجرا ایدیلیدی . لاتینجه ۱۸۴۹ تاریخه قدر بحارستانده مستعمل قالمشدر . اوراده یاقین زمانلره قدر لاتینجه سلاملاشمق نادر دکلدی . برچوق مؤلفلر بحارجه نک دیرلمه سیله لاتینجه نک اورته دن قالقمه سنه تأسفلر اظهار ایتمشلدور .

ملی لسانک دوغمه سی سلطنتلرک و امت دینلرینک انحلالیه باشلار دیمشک . آلمانیا ده ملی لسانک یازیلما سی لوترک ره فورم حرکتیه باشلامشدی . ره فورم ایسه امت دیننک انحلالی دیمکدر . ایرلاندا نک ، جهستانک ، او قرانیسانک ملی لسانلری احیایه چالشمه سی انکلیز ، آوستریا و روسیه سلطنتلرینک انحلالی آتارنددر . اسکی عثمانی سلطنتک انحلالیه روم ایلیده متعدد ملیتلرک دوغمه سی بری برینه ترافق ایتمشدر . آرنانود ملیتنک دوغمه سی ده لسانی برانتباه ایله باشلامشدر .

مع مافیه بر ملیتنک دوغمه سی ، مشترک بر مدنیتک تأثیرینه قارشیده اوله بیلیر . آلمان ملیتی ، فرانسز مدنیتک و ادبیاتنک تأثیرلردن قورتولماق اراده سیله تشکله باشلامشدر . بر ملتک دوغمه سی ، دینک ملی لسانده یازیلما سی و ملی بر صورتده یاشانلمه سی ، سیاسی

استقلالک استردادی، حرنک مشترک مدنیت ایچندہ مستقل بر صورتہ تأسسی دیمکدر۔
 قوم، مشترک بر دینہ، مشترک بردولتہ، مشترک بر مدنیتہ داخل اولہرق شخصیتنی
 غائب ایدیور، سوکرادہ بو اوج مشترک حیاتدن کندی شخصیتنی قورتارہرق (ملت)
 نامی ابلہ میدانہ جیقور۔ قوم، بومشترک حیاتلر ایچندہ یاشادینی اوزون زمانلر طرفندہ
 بویوک تحوللرہ اوغرامشدر۔ بناء علیہ ملت صورتندہ یکیدن دوغدینی زمان آرتق تمامیلہ
 اسکی قوم دکلدرد۔ اولدقجہ دکشمشدر؛ بناء علیہ مطلق صورتندہ ماضیہ رجوع ایتیمی
 غایہ اتخاذ ایدہ من۔

قوم، بومشترک حیاتلر ایچندہ، ایسترا حاکم، ایسترمحکوم موقعنہ بولونسون، اکثریا
 تکاملہ مظهر اولور۔ چونکہ، اسانی دینی ومدنی بر اصطفا دن کچمک، متعدد نمونہ لردن
 اک کوزلارینی بکنمک امکاتی بولور۔ بالخاصہ، محکوم قوملر، تضیقک تأثیریلہ زادکانسز،
 دہ موقرات یعنی متجانس بر ملت حالی آلیرلر۔ بولغار، صرب، یونان ملتیرینک تورکیادن
 آریلیر آریلاز جنوبی آمریقادہ کی اسپانیوللردن داها مکمل مشروطی دولتلر تشکیل
 ایتملری بوکا دلیلدر۔ امپراطور اقلردہ حاکم قوم، تمیلدن استفادہ ایتمککے برابر، صنف
 مدیرک قوزموبولیت اولمہسی وخلقندن تمامیلہ آریلمہسی دولایسیلہ متضرر اولور۔ آوستریا
 آلمانلری و عثمانی تورکلری بوکا مثالدر۔

قوم، عشیرتلردن، مدینہ لردن مرکب قطعوی بر جمعیت ایکن، ملتک تمرکز، تجانس
 و تقسیم اعمالہ دوچار اولہرق دہ موقرات بر حالہ کلہسی لازمدر۔ بو حال ایسہ مشترک
 حیاتلرک کچیرلمسندن سوکرا حصولہ کلہ بیایور۔ احوالہ، امت، سلطنت و مشترک مدنیت
 مرحلہلری، ضرزی تکامل دورہ لریدر۔

ملت تشککله باشلانجہ آرتق سلطانی دولتلہ امتزاج ایدہ مدیک کی امت تشکیلاتیلہ و مشترک
 مدنیتلہ دہ انتلاف ایدہ من۔ بناء علیہ دولتک مشروطی و دینہ قارشئ تشریعہ مستقل
 اولمہسی و تمامیلہ دہ موقرات بر حالہ کلہسی اقتضا ایدیور۔ دیگر طرفدن دہ دیندہ بر تجمدد
 حصولہ کتیرمک لازم کلیور۔ چونکہ دین، ملی لسانہ نقل ایدیوز و ملی حیات صورتندہ
 یاشانیملازسہ امت حیاتی دوام ایدیور دیمکدر۔ مشترک مدنیتدن ملی حرث آریلارینی
 تقدیردہ دہ هنوز ملت حیاتی باشلاماش دیمکدر۔

ملتک قومدن فرقی قومک انحصارجی اولمہ سیدر۔ قوم، دینی کندیہ حصر ایدر،

انسانیتی کندیسندن عبارت کورور، حتی قوزموغونیدی واسطه سیله کائناتک تشکلی کنیدی قومی تشکلیله ایضاح ایدر. بو اعتبارله امت شکلی، قوم شکنندن داها زیاده انسانیدر. چونکه امت، انسانیتی و مدنیتی بر قومه حصر ایتمز، بر جوق قوملری دروننه آلمغه چالیشان بر دین دأزه سنه حصر ایدر. مع مافیه، امت ده عصری مدنیته نسبتله انحصار جی در.

عصری مدنیته، یالکز، بر دینک سالکرینه انحصاری قبول ایتمز. چونکه علمه مستند اولان بوزمره مختلف دینلره منسوب ماتلری ده دأزه سنه آله بیلیر. بوندن دولاییدر که ملئر امتک دکل، عصری مدنیتهک بر جزؤ تامندن عبارتدر. متعدد سلطانی دولتلر بر امتک جزؤ تاملری اوله بیلیر. فقط ماتلر یعنی عصری دولتلر بر امتک جزؤ تاملری اوله ماز. ملت نه قوم کبی، نه ده امت کبی، انحصار جی دکلدر. ملت، عصری مدنیتی کل نام، کندیسنی اونک جزؤ قومی اوله رق کورور.

خلاصه ترک قومی اسلام امتندن، سلجوق و عثمانلی سلطنتلرندن مقدم موجود ایدی. مشترک ایران مدنیته داخل اوله دن کندینه مخصوص قومی بر مدنیته مالک ایدی. ایران مدنیته امت و سلطنت تشکیلاتلری تورکلرک بر جوق قومی مؤسسه لرینی ازاله ایتدی. فقط عینی زمانده ترکلرک ملت حائنه کلمه سی تأمین ایتدی. تنظیماتک ملی حرثه اهمیت ویرمکسزین اوروپا مدنیته مقلدانه بر انجذاب کوسترمه سی ده ملی دویغولرمزه آز جوق ضرر ویردی. فقط بر طرفندن ده بزی ایران مدنیته امت و سلطنت روحلرینک تأثیر اتندن قورتاردی.

بوکون، عثمانلی دولتی عصری بر دولت شکله کیره، دین ملی لسانه نقل ایدیلیر، اوروپا مدنیته ایچنده بر تورک حرثی تشکل ایدر سه تورکلرک ده ملت حیاتی باشلامش دیمکدر. مدنیته، مثبت علملر، اصوللر، فنیات کبی ملئر آراسنده مشترک اولان ذهنیتلرک هیئت مجموعه سیدر. ملی حرث، ملنک لسانیه برابر کندینه مخصوص اولان دینی، اخلاقی بدیی دویغولرک مجموعه ایدر.

ملئر، مدنیته اعتباریه تجانسه دویغولر کیدیورلر، فقط، حرث اعتباریه بری برندن اوزا قلاشورلر. احوالده بین المللی مدنیته، ملتی ایسه حرثه آرامق لازمدر.

اجتماعات مدرسی

ضیا کرک آب